

Enhet og fellesføringer i skolen

(Siden er under utvikling)

En hovedutfordring i skole - hjem samarbeidet er mangel på enhet i skolen med hensyn til innhold og form på samarbeidet med hjemmene. Mangel på fellesføringer gjør at den enkelte lett blir stående alene i samarbeidet med foreldre. Det blir ofte er opp til den enkelte voksne/ lærer/ kontaktlærer hvordan samarbeidet med, og involveringen av foreldre, bør være. Mangel på fellesføringer gir rom for den enkelte lærer til å følge opp foreldresamarbeidet etter eget hjerte, hode og tid. Det gjør at praksis kan gå i alle retninger.

- Det er ofte opp til den enkelte lærer hvorvidt det blir etablert gode kanaler for informasjon og samarbeid, som også fungerer for foreldre.
- Med unntak av det formelle samarbeidet (foreldremøtet og utviklingssamtalen) så er det langt på vei opp til den enkelte lærer i skolen å legge innhold og form til samarbeidet.

Derfor varierer det sterkt i hvilken grad foreldre blir informert, involvert, dratt med, spurt, inviterer til samarbeid, og tatt god i mot ved henvendelser.

Enhet bygges to veier.

- **Etablering av fellesføringer** for ansatte i skolen
- **Normdanning og holdningsdanning** av ansatte mht. hvordan ting bør være, og hva man bør gjøre for å få det til. (Eks. hilse på foreldre som kommer inn i skolen: Se i øynene, smile, si hei, spørre)

Fellesføringer

Fellesføringer i samarbeidet med hjemmene kan gis på fire områder:

- Felles organisering og tilrettelegging
- Felles rutiner i det daglige og ukentlige samarbeidet
- Felles voksenstandarder: Forventninger til lærere, assistenter og ledelse
- Skolens forventninger til foreldre og foresatte

Fellesføringer skal knesette hva som er god praksis, og sikre at skolens praksis ikke spriker i alle retninger.

Felles organisering og tilrettelegging

Dette kan defineres på flere områder:

- *Utviklingssamtalen*: Tidsrom det skal gjennomføres, innhold, info til foreldre i forkant, oppstart uten eleven, innkalling, form på samtalen, involvering av eleven i samtalen, mm.
- *Foreldremøtet*: Innkalling, forberedelser, involvering av foreldrekontakter i forkant, fast gjentakende innhold, ta i mot foreldre, referatskriving, foreldre som avsporer, å være i forkant av overraskelser i møtet, mm.
- *Ledelsens deltakelse og medvirkning*: Ledelsen som fast innslag på foreldremøter, ledelsens tilgjengelighet for foreldre, ledelsens støtte til lærere som sliter eller er utrente, negative og sinte foreldre, ledelsen som tilrettelegger.
- *Lærers tilgjengelighet for foreldre*: Tilstedeværelsestid, telefontid, sjekking av e-post i løpet av arbeidsdagen, faste møtetider, en vel definert arbeidstidsavtale.
- *Kanaler for samarbeid*: Det finnes mange kanaler, men noen egner seg bedre for å nå frem til alle foreldre, for å opprette og vedlikeholde dialog, nå begge foreldre der det er to hjem, og for å dokumentere kontakt og innhold. E-post bør være den dominerende info- og kontaktkanalen, begge veier.
- *Skolering av nye foreldre*: Foreldrekurs for foreldre med elever som starter i 1-klasse, og for foreldre som flytter til skolen. Tema kan være forventninger alle veier, info om skolens arbeid med krenkende atferd, foreldres medvirkning i opplæringen og hjemmearbeidet, foreldres hovedansvar for egne barn, klargjøring av forventninger, mm.
- *Samarbeid med FAU*: Rutiner for FAU-møter og skoleledelsens deltakelse, info- og møterutiner for skoleleder og FAU-leder, mm
- *Læreres samarbeid med foreldrekontakter*: Om hva, løpende info, jevnlig kontakt, forberedelse til foreldremøter, deltakelse på foreldremøter, mm

Felles rutiner for informasjon og medvirkning

En rekke rutiner kan sikre at foreldre både får tilstrekkelig med informasjon og opplever medvirkning og vedvarende samarbeidssignaler fra skolen:

- Heng alltid på "Så fint at du ringte/ sa i fra.", eller "Si i fra om det er noe. Det er bedre med en henvendelse for mye enn en for lite."

- Når blir ukeplanen/ ukebrevet sendt ut? Skal ukeplanen/ ukebrevet ha en felles mal? Bør sendes både som ranselpost og som e-post for å nå begge foreldrene.
- Info om læringsmiljøet og status i skolen. Når skal det informeres om bråk og uro i timer? Skal det gå ut fellesinfo som er generell til alle, og direktehenvendelser til hjemmene der elever sliter mest?
- Ved hvilke forhold er det ikke godt nok med fellesinfo? Når må enkeltforeldre kontaktes direkte?
- Innhold og standardfraser a la: "Hva tenker dere?" "Er det noe mer dere ønsker?" "Har dere noen forslag til hvordan vi sammen kan skape endring?"
- Hvordan og på hvilke områder drive normdanning av foreldre som en rutine? (Lese daglig med eget barn. Snakk daglig med eget barn om hvordan dagen har vært, og om det er noen som ikke har det ok på skolen. Oppfølging av lekser. Trøtte barn i skolen og sene leggetider. Tilgang på mobiltelefon og dataspill rett før leggetid og om natta. mm.)
- Ukebrev/ 14-dagers brev som gjør rede for tingenes tilstand og for hva som skal skje fremover. Sikrer kontinuitet også mht. info om læringsmiljøet.
- Den positive telefonen/ e-posten hjem: Kontakt tre foreldre i uka og informer kort (3-4 min) om dagen og om spesielle positive hendelser. Handler i stor grad om å se enkelteleven og gjøre foreldre klar over det. Det bygger relasjon og tillit.
- Påminnelser om foreldres ansvar på områder skolen ser at dette ikke blir fulgt opp godt nok: Mat med på skolen. Klær etter vær. Sjekk sekken for at alt skal være med. Info på ukeplanen forteller hva foreldre må være forberedt på i løpet av uka. etc.

Bearbeides: Områder med fellesføringer kan være:

- Når og hvordan skal ansatte være tilgjengelig for foreldre?
- Hvordan og når bør informasjon til hjemmene bli gitt?
- Hva er en god dialog, og hvordan tar man i mot foreldre som henvender seg?
- Hva innebærer en "lav terskel for kontakt"?
- Når bør foreldre spørres og dras med?
- Felles rutiner
- Foreldre som kommer til skolen: Hvordan ta dem i mot?

- Svarfrister ved henvendelser

Voksenstandarder

(Må få ett innhold)

Holdningsdanning

Holdnings- og normdanning i skolen er den andre viktige porten for å bygge en enhetlig kultur i skole - hjem samarbeidet. Utgangspunktet er at ansatte i skolen er forskjellige på de fleste vis, akkurat som ansatte i andre yrker og foreldre kan være det mht. holdninger, ønsker og ståsted.

Les mer: **Voksnes forskjellighet**

Hva som må styrkes som "god praksis" vil variere mellom skoler. Noen eksempler kan være:

- Hvor stor innsats bør man legge inn for å komme i kontakt med foreldre som ikke dukker opp på møter eller er synlige på annet vis? Er det godt nok å la dem være dersom man har sendt innkallinger til møter og prøvd telefon og e-post?
- Viktigheten av å sende gode signaler i møter med foreldre og foresatte, også når det man skal ta opp kan være vanskelig, og foreldre sender lite gode signaler. Hvordan gjør man dette?
- Hvilke forhold er det som ikke lar seg fange opp av daglige rutiner og andre føringer, men som har innvirkning på i hvilken grad skolen klarer å få med seg foreldre?
- Hva innebærer det å ta foreldres utsagn og ståsted på alvor, selv om man er uenig i forståelse og realiteter?

Se medlemssider for

- Arbeidsoppgaver: Felles ledelse av elever
- Prosess: Utvikling av et gjensidig forventningsdokument
- Eksempler på forventningsdokumenter
- Rutiner i foreldresamarbeidet

